

GEMEENTE BEDUM

Cie VROM/ABZ : 1 maart 2017

AGENDAPUNT : 3.
RV-NUMMER : --

ONDERWERP : Verordening Maatschappelijke ondersteuning BMW-gemeenten 2017 en Verordening Jeugdhulp BMW-gemeenten 2017

VOORSTEL : 1. De verordening maatschappelijke ondersteuning BMW-gemeenten 2017 en de verordening jeugdhulp BMW-gemeenten 2017 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van de Wmo-beleidsregels BMW-gemeente 2017, het besluit maatschappelijke ondersteuning BMW-gemeenten 2017 en de nadere regels jeugdhulp BMW 2017.

TOELICHTING :
Inleiding

Sinds de decentralisatie van de Wmo 2015 en de Jeugdwet is er veel veranderd. Rechters en de Centrale Raad van Beroep hebben uitspraken gedaan, en de uitvoering heeft veel ervaring opgedaan. Beide geven aanleiding tot het herzien van het de verordening, de nadere regels en het besluit. Voor u ligt een aangepaste verordening maatschappelijke ondersteuning BMW-gemeenten 2017 en een aangepaste verordening Jeugdhulp BMW-gemeenten.

Wettelijk- of beleidskader

Wmo 2015 en de Jeugdwet.

Integrale dienstverlening

De Wmo 2015 en de Jeugdwet zijn twee wetten. Dat betekent dat elke wet zijn eigen bepalingen, regels en richtlijnen kent. Tegelijkertijd ligt er in de wetten een duidelijke opdracht voor gemeenten om ondersteuning aan volwassenen en jeugdigen integraal te benaderen. In het Wmo-beleidsplan BMW-gemeenten 2015-2018 en het Beleidsplan Jeugdhulp BMW-gemeenten 2015-2018, is de integraliteit benadrukt: we streven naar één gezin, één plan.

In de totstandkoming van deze verordeningen is dan ook nauw samengewerkt. Waar de wetten het toelaten sluiten de bepalingen op elkaar aan, waardoor we de voorwaarden om integraal te werken verder optimaliseren. De beleidsregels en het besluit voor Wmo en de nadere regels voor jeugd zijn, onder voorbehoud van vaststelling van deze verordeningen door de raad, door het college vastgesteld.

Situatieschets

In twee jaar hebben de BMW-gemeenten de nodige ervaring opgedaan met de Wmo en de Jeugdwet. Met de nieuwe verordening willen wij de uitvoerende professionals meer ruimte bieden om maatwerk te leveren. Voor de Wmo geldt dat er direct (tekstuele) verbeteringen zijn doorgevoerd in de opbouw en overige bepalingen van de verordening. De verordening ziet er daarom anders uit dan de vorige. Beleidsmatig zijn slechts kleine wijzigingen doorgevoerd. De wijzigingen worden verderop in het voorstel beschreven. Voor Jeugd geldt dat in de verordening een aantal artikelen is aangepast. De wijzigingen worden verderop in het voorstel beschreven.

Wmo

Het Wmo-beleid ligt op dit moment vast in een verordening, nadere regels en een besluit. Het nieuwe beleid krijgt vorm in een verordening, beleidsregels en een besluit. Nadere regels zijn niet langer nodig omdat de meeste bepalingen zijn opgenomen in de verordening of het besluit. Instructie of uitleg hoort niet in deze regelingen. Daarom hebben we beleidsregels opgesteld.

Een aantal wijzigingen in de verordening komt voort uit uitspraken van de rechter en Centrale Raad van Beroep waarin wordt verwezen naar de essentialia-doctrine. De essentialia-doctrine geeft aan onder welke omstandigheden de raad bepaalde opdrachten aan het college kan delegeren.

Er in beginsel hooguit aanleiding is tot delegeren als het gaat om:

- regels met technische of administratieve inhoud;
- het uitwerken van details uit de verordening;
- regels die vaak gewijzigd moeten worden en
- regels waarvan is te voorzien dat ze met grote spoed moeten worden vastgesteld.

De VNG en Schulincq adviseren de gemeenten om de essentialia-doctrine in acht te nemen. Dat betekent dat een aantal onderwerpen thuishoren in de verordening en niet langer in de nadere regels.

Uit de recente jurisprudentie is gebleken dat de volgende onderdelen in de verordening horen.

- *Bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen, maatwerkvoorzieningen en PGB's*
Geadviseerd wordt dit onderwerp in de verordening op te nemen. Het gaat er om dat voor de cliënt duidelijk is hoe de gemeente aan de kostprijzen komt. De systematiek (bv. aanbesteding of markt-onderzoek) moet worden opgenomen in de verordening. De daadwerkelijk kostprijs staat in het besluit. Als wij dit onderwerp niet opnemen in de verordening bestaat het risico dat de gemeente onrechtmatig een eigen bijdrage heft.

De BMWG gemeenten hebben geen algemene voorzieningen georganiseerd in het kader van de Wmo waarvoor een bijdrage wordt gevraagd. We hoeven daarom nu nog geen artikelen op te nemen over de bijdrage bij een algemene voorziening.

- *Onderscheid tussen type hulpverleners.*
Als verschillende tarieven willen hanteren voor verschillende doelgroepen hulpverleners, zoals professionals, ZZP'ers en het sociaal netwerk, moet dat worden opgenomen in de verordening. Wij adviseren om de groep van professionals goed te beschrijven. Alle andere dienstverlening valt dan onder sociaal of informeel netwerk. Het toevoegen van de categorie informeel netwerk en definiëren van een professional is een nieuwe bepaling en een kleine beleidswijziging.
- *Voorwaarden en weigeringsgronden.*
Voorwaarden en weigeringsgronden zijn essentialia. Deze moeten dus in de verordening worden opgenomen. De voorwaarden bepalen bijvoorbeeld of iemand in aanmerking komt voor een voorziening. De weigeringsgronden bepalen of er redenen zijn om de voorziening niet toe te kennen.

Uitleg en instructie Wmo

Hoe het college invulling geeft aan de bepalingen in de verordening is opgenomen in de beleidsregels en het financieel besluit. Deze zijn als bijlagen bijgevoegd.

Jeugdwet

Het Jeugdhulpbeleid krijgt vorm in een verordening en nadere regels. De verordening vanuit de jeugdwet lijkt in grote lijnen op de bestaande verordening. Voorgesteld wordt om de volgende artikelen te wijzigen:

Artikel 1 Begripsbepalingen

Voorgesteld wordt om de begrippen informeel netwerk, instellingen en zzp'er toe te voegen. De definitie komt overeen zoals gehanteerd in de Wmo.

Artikel 4 Beoordelingscriteria

Voorgesteld wordt om het huidige artikel vier te schrappen en te vervangen door de volgende tekst:

1. Het college verzamelt alle gegevens die nodig zijn om te beoordelen of en, zo ja, welke voorziening toegekend wordt aan de jeugdige en/of zijn ouders. De gegevens hebben betrekking op:
 - a. de behoeften, persoonskenmerken, voorkeuren, veiligheid, ontwikkeling en gezinssituatie van de jeugdige en het probleem of de hulpvraag;
 - b. het gewenste resultaat van het verzoek om jeugdhulp;
 - c. het vermogen van de jeugdige of zijn ouders om zelf of met ondersteuning van de naaste omgeving een oplossing voor de hulpvraag te vinden;
 - d. de mogelijkheden om gebruik te maken van een andere voorziening;
 - e. de mogelijkheden om jeugdhulp te verlenen met gebruikmaking van een overige voorziening;
 - f. de mogelijkheden om een individuele voorziening te verstrekken;
 - g. de wijze waarop een mogelijk toe te kennen individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, of werk en inkomen;
 - h. hoe rekening zal worden gehouden met de godsdienstige gezindheid, de levensovertuiging en de culturele achtergrond van de jeugdige en zijn ouders, en
 - i. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een PGB, waarbij de jeugdige of zijn ouders in begrijpelijke bewoordingen worden ingelicht over de gevolgen van die keuze.
2. Het college kent een individuele voorziening toe voor zover wordt vastgesteld dat de jeugdige:
 - a. op eigen kracht of met zijn ouders of andere personen uit zijn naaste omgeving geen oplossing voor zijn hulpvraag kan vinden;
 - b. geen oplossing kan vinden voor zijn hulpvraag door, al dan niet gedeeltelijk, gebruik te maken van een andere voorziening, of;
 - c. geen oplossing kan vinden voor zijn hulpvraag door, al dan niet gedeeltelijk, gebruik te maken van een overige voorziening.
3. Het college informeert de jeugdige en/of zijn ouders over hun rechten en plichten en de vervolgpprocedure en de verwerking van persoonsgegevens.

Toelichting artikel 4:

Voor inwoners moet het helder zijn wanneer een individuele voorziening al dan niet wordt toegekend. De criteria die nu in de verordening staan, behoeven aanscherping. Een belangrijk uitgangspunt voor de aanscherping, is dat de criteria voldoende ruimte laten voor maatwerk. Dit lijkt een spanningsveld (gelijke regels voor iedereen <> maatwerk voor een individu), maar het ligt bij nader inzien in elkaars verlengde. Het argument hiervoor is te vinden in de rode draad in jurisprudentie. Deze rode draad is namelijk de *motivatie*. Waarom vindt de rechtbank dat een individuele voorziening al dan niet terecht is toegekend? Als de gemeente op basis van haar verordening en nadere regels zichtbaar kan maken welke route is gevolgd. Ons beleid volgend wordt achtereenvolgens gekeken of de hulpvraag opgelost kan worden met eigen kracht, het eigen netwerk, een algemene en collectieve voorziening, en pas daarna een individuele voorziening.

De eigen kracht en het eigen netwerk, in combinatie met een andere of individuele voorziening is per definitie persoonsafhankelijk. Met die blik dient een (CJG) professional naar de hulpvraag te kijken. Dat houdt in dat voor op het oog dezelfde hulpvragen er verschillende oplossingen kunnen komen, mits goed gemotiveerd. Een voorwaarde om op deze wijze te werken is dat we deze route (eigen kracht – netwerk – voorziening) zichtbaar maken in onze verordening. Dat is nu onvoldoende het geval, en daarom stellen we voor om bovenstaand artikel op te nemen in de verordening.

Artikel 5 Inhoud beschikking

Lid 3: voorgesteld wordt om het lid over de ouderbijdrage te schrappen, omdat de ouderbijdrage inmiddels is uit de jeugdwet geschrapt.

Artikel 6 Regels voor een PGB

Lid 2c: voorgesteld wordt om hier ‘kostprijs’ te vervangen door ‘kosten’, omdat dit overeenkomt met de terminologie uit de jeugdwet.

Lid 5: voorgesteld wordt om dit lid te schrappen, omdat deze voorwaarde nu is opgenomen bij lid 6a van dit artikel.

Lid 2, 6 en 7: voorgesteld wordt om 'cliënt' te wijzigen in 'jeugdige en/of zijn ouders', omdat dit beter aansluit op de terminologie in de rest van de verordening.

Lid 6a: voorgesteld wordt om de volgende voorwaarde toe te voegen: 'de voorziening verstrekt door personen uit het sociale netwerk moeten leiden tot betere en effectievere ondersteuning en moet doelmatiger zijn dan de inzet van een voorziening zorg in natura of een voorziening middels pgb door een zzp-er of instelling.' (Toelichting: zie hieronder.)

Lid 6b: voorgesteld wordt om 'Besluit' te vervangen door 'nadere regels'.

Lid 6d: de persoon die de voorziening verstrekt en, indien de voorziening logeren betreft alle bij die persoon inwonende personen ouder dan 12 jaar, beschikt over een verklaring omtrent het gedrag vóórdat de jeugdhulp aanvangt. De verklaring omtrent het gedrag mag niet ouder zijn dan 2 jaar.

Lid 8: voorgesteld wordt om dit lid te schrappen, omdat lid 3 van dit artikel hier al op in gaat.

Lid 10: voorgesteld wordt om 'Besluit' te vervangen door 'nadere regels'.

Toelichting artikel 6 lid 6a:

De jeugdwet geeft de mogelijkheid om in de verordening voorwaarden op te nemen wanneer iemand uit het sociaal netwerk d.m.v. een PGB gefinancierd kan worden. Door deze zinsnede op te nemen krijgt de uitvoering er een werkbare richtlijn bij. Niet iedereen komt in aanmerking voor een vergoeding voor het sociale netwerk, maar alleen als het tot betere en effectievere ondersteuning van de jeugdige leidt.

Toelichting artikel 6 lid 6d:

Kwaliteitseisen uit de jeugdwet gelden voor jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen en niet voor personen uit het sociaal netwerk. De gemeente moet wel beoordelen of de kwaliteit van de hulp (door het sociale netwerk) goed is. Dat is van belang voor de veiligheid van de jeugdige en voor de effectiviteit van de in te zetten jeugdhulp. Om dit te borgen biedt de jeugdwet de mogelijkheid om een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) te verplichten voor degene die hulp biedt uit het sociale netwerk. Een VOG is weliswaar geen waterdichte garantie voor kwalitatief goede ondersteuning, maar het betekent wel een extra mogelijkheid om de kwaliteit van jeugdhulp en de veiligheid van de jeugdige te toetsen. De VOG wordt hiermee onderdeel van het advies van de CJG professional. De CJG professionals en inwoners die over dit voornemen zijn geconsulteerd, gaven hierover een positief advies.

Juridische aspecten

De nieuwe Wmo-verordening is opgesteld met behulp van Schulinck om onze eigen juridische afdelingen te ontlasten. Schulinck staat landelijk bekend als een juridisch expert op het gebied van Wmo.

De Verordening Jeugdhulp is opgesteld door onze eigen juridische afdeling.

Financiële consequenties

De financiële bepalingen Wmo zijn technisch van aard en zijn opgenomen in het besluit. Voor jeugd geldt hetzelfde, en zijn ze opgenomen in de nadere regels. De financiële consequenties van de aanpassingen zijn minimaal.

Communicatie

De besluiten worden bekend gemaakt en treden na bekendmaking in werking.

Evaluatie

Het Wmo-beleid wordt één jaar na de inwerkingtreding geëvalueerd.

De op dit onderwerp betrekking hebbende stukken liggen voor u op de gebruikelijke wijze ter inzage.

Bedum, 14 februari 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Bedum,

De secretaris,

R. Wiltjer

De burgemeester,

drs. E. van Lente